

EL LLENGUATGE

**Condicional
compost**

Té raó un dels nostres lectors que ens escrigués per dir-nos que observa, no únicament en el llenguatge parlat sinó fins i tot en textos impresos que caldria esperar que fossin ben corregits i revisats, l'ús del temps anomenat plusquamperfet de subjuntiu (*hagués vingut*) en lloc del condicional compost (*hauria vingut*). Ja en vam parlar fa uns quants anys però d'ençà d'aleshores, confirmat el que ens diu el nostre lector, no són pas escasses les ocasions en què hem pogut observar aquest ús indegut d'un temps compost de subjuntiu en publicacions erudites i científiques. Dit ben curt, i amb el mateix exemple del nostre lector, es considera incorrecte de dir *Si hagués pogut hi «hagués» anat* en lloc de *Si hagués pogut hi hauria anat*. Com es pot veure, en oracions compostes en què la subordinada té valor condicional (introduïda per la conjunció *si*), el verb d'aquesta subordinada està efectivament en subjuntiu (plusquamperfet) però el de l'oració principal ha d'estar en condicional compost. Però encara que l'exemple indicat correspon al cas més freqüent del fet que comentem, hi ha d'altres construccions en què, en l'oració subordinada, s'usa a tort la forma auxiliar *hagués* (*haguéssis*, - *haguéssim*,

etc.) en lloc de *hauria* (*hauries*, *hauríem*, etc.). Per exemple, amb una oració subordinada concessiva: *Encara que li hagués escrit no m'hauria* (en lloc de *no m'hagués contestat*). O bé amb el verb de l'oració subordinada en imperfet de subjuntiu (i, per tant, sense la intervenció de la forma auxiliar *hagués*): *Si tingués ganes de veure't no se n'hauria* (en lloc de *no se n'hagués*) *anat sense dir res*.

Cal, tanmateix, recordar que les formes *haguera*, *hagueres*, *haguera*, *haguérem*, *haguéreu* i *hagueren*, contra el que sembla creure el nostre comunicant, no són del subjuntiu sinó del condicional. Efectivament: el verb *haver* té aquest segon condicional —l'anomenat condicional en *-ra-*, talment com també el té el verb ésser (*fóra*, *fores*, *fóra*, *fòrem*, etc., al costat de *seria*, *series*, etc.), que pot usar-se, com a verb auxiliar, en lloc de *hauria*, *hauries*, etc. Per tant, no hi ha pas res a objectar a la frase, d'un text recentment publicat, a què es referia el nostre lector: *Per tal de deixar-nos ben corpresos hagueren pogut fer les fotos amb una mica més d'imaginació*. La incorrecció hauria estat dir *haguéssin pogut per hagueren pogut*.

Albert Jané